

ÖSTERSUNDS
KOMMUN

SWECO

WORKSHOP 1

ANALYS OCH NYCKELFRÅGOR

Kommunikationstjänster
Stadsutveckling Östersund

2019-09-04

Dokumentation av Workshop 1
har tagits fram av Sweco Architects genom
Mathias Ahlgren.

Datum: 2019-09-04

Innehåll

Medverkande Workshop 1	4
Bakgrund och introduktion	5
Metodik	6
Verktyg och tillvägagångsätt workshop 1	7
Program Workshop 1	8
Moment Workshop 1	9
Resultat grupp 1	13
Resultat grupp 2	17
Resultat grupp 3	21
Resultat grupp 4	25
Resultat grupp 5	29
Resultat grupp 6	33
Övergripande analys från workshop 1	36
Återkommande ord från WS 1	37
Sammanställning av Utmaningar/Nyckelfrågor alla grupper	38
Syntes och förslag inför workshop 2	40
Litteraturlista för processmetodik	43

MEDVERKANDE OCH GRUPPINDELNING

Grupp 1

Maria Boberg	Östersunds kommun	Arkitektur/stadsplanering
Berit Eriksson	Region J/H	
Lars Åke Wallin	Östersunds kommun	Säkerhetschef kommunen
Karin Thomasson	Politiker, miljöpartiet	
Sigrid Cederberg	Nyutexanimerad arkitekt	
Rolf Larsson	Jernhusen	
Torbjörn Rost	Östersunds kommun	Kartor/Lantmäteri

Grupp 2

Martin Blick	Östersunds kommun	Trafikplanering
Lena Hellberg	Östersunds kommun	Integration
Jenny Jernström	Östersunds kommun	Boende/arbete/strategi
Stina Pihlström	Länstrafiken	
Martin Sahlberg	Destination Östersund	
Linus Ekqvist	Taxi Östersund	
Fredrik Nordin	VY	Kollektivtrafik/utövare

Grupp 3

Kjell Svanberg	Östersunds kommun	Samhällsbyggnadschef
Ellen Kristiansson	Östersunds kommun	Drogförebyggande
Helene Olsson Sandal	Östersunds kommun	Tillgänglighet
Kevin Denham	Internationell kreatör	
Linda Sahlén	VY	Kollektivtrafik/utövare
Ola Olsson	Trafikutredning	
Niklas Daoson	BOUF Politiker	

Grupp 4

Anne Sörenson	Östersunds kommun	Klimatstrategi/grön trafik
Sonny Andersson	Östersunds kommun	Barn & ungdom
Ulrika Nyberg	Östersunds kommun	Integration
Bosse Svensson	KS	Ordförande
Pelle Rumert	Kreatörer	
Maria Könberg	Polis	
Elise Ryder Wikén	Region J/H	

Grupp 5

Frida Larsson	Östersunds kommun	Landskap/park
Henrik Lundmark	Diös	Fastighetsägare
Emma Arnesson	Hej främling!	Integration
Lisa Wallin	Länstrafiken	
Ann-Charlotte Skoog	Östersunds kommun	Miljö/hållbarhetschef
Lars Karlsson	Taxi Östersund	
Anders Edvinsson	KLF Politiker	
Anders Wennerberg	Östersunds kommun	Kommunchef

Grupp 6

Bengt Gryckdal	Östersunds kommun	Mark&Exploatering
Linda Hurtigh	Sweco Östersund	Kreativ arkitektur/funktion
Andreas Gyllenhammar	Jämtkraft (fr okt)	Hållbarhet
Carina Otterfalk	Östersunds kommun	Näringslivsutvecklare
Peter Ekholm	Inlandsbanan	
Fredrik Palm	Ramböll	Trafikutredning
Ruth Eriksson	Region Jämtland	Kollektivtrafik/huvudman

Workshopledare

Mathias Ahlgren	Sweco Architects

BAKGRUND OCH INTRODUKTION

Hållbar stadsutveckling i Östersund ska ske genom ett helhetsperspektiv med en långsiktig planeringshorisont på 2030-2050. Som ett led i arbetet sker analys, målformulering, scenarioskiss, utvärdering och strategiarbete i workshopform, för att skapa delaktighet, dialog och en gemensam färdplan.

Workshop 1 Analys utgör det första arbetstillfället i processen och genomfördes 4 september 2019 i Östersund. Nästa workshop Scenarier och Utvärdering, är planerad att ske 16 december 2019.

Projektets övergripande intentioner

Projekt RC är i grunden ett hållbarhetsprojekt för kommunen och skall i alla projektets delar genomsyras av ett ramverk kring regionens och kommunens hållbarhetsmål där fokus skall ligga på ökad attraktionskraft genom bekvämlighet, tillgänglighet och upplevelser för en omställning till kollektivtrafik, gång och cykeltrafik som i fortsättningen skall vara förstahandsval för våra medborgare. Minskning av växthusgaser som är det mest akuta av våra hållbarhetsmål skall prioriteras. Alla betydande beslut i projektet skall analyseras avseende projektets vision och hållbarhetsmål i en särskild arbetsgrupp för detta ändamål. Östersunds beslutade fyra fokus- och målområden, demokratisk hållbarhet, social hållbarhet, ekologisk hållbarhet, ekonomisk hållbarhet skall vara styrande i processen.

Syfte och mål med workshop 1- Förutsättningar och Analys

Syfte: Gemensamt skapa en samsyn kring tätortens förutsättningar och framtida utmaningar. Lära känna och forma projektet. Vad finns det för kunskap, frågor, intressen och materia i projektet? Genom analys skapas gemensam plattform som underlättar förståelse för nuläget, utmaningar och möjligheter.

Mål: Översiktligt kartlägga intressen och potential som grund för en gemensam utvärdering av framtida alternativ/scenarios för utvecklingen under workshop 2.

Metoden bygger på tvärssektoriella samtal

METODIK

Arbetet har genomförts med utgångspunkt i en processmetodik som utvecklats inom ramen för Fol-programmen Samhällsplanering med miljömål i Sverige (2000), Uthållig kommun (2011), SymbioCity (2012) samt Klimatsmarta och attraktiva transportnoder (2015). Arbetet följer i stora drag processdiagrammet på nästa sida.

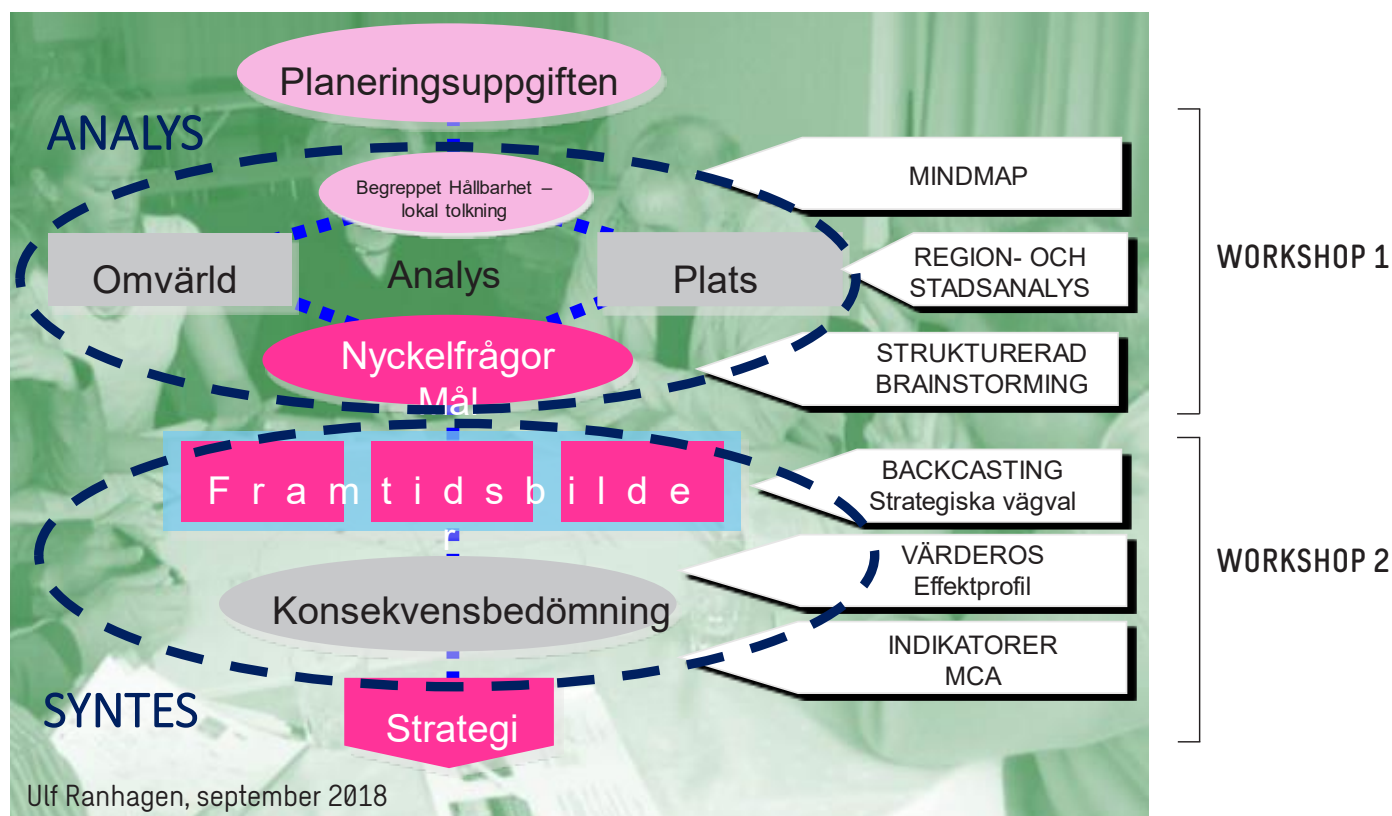

Fyra stora och tjugo små steg. Rapport om procesorienterad planering för hållbar utveckling (Ranhagen, 2011).

Klimatsmarta och attraktiva transportnoder. Rapport om stadsutveckling och stationslägen (Ranhagen, Troglio & Ekelund, 2015).

Processdiagram

VERKTYG OCH TILLVÄGAGÅNGSSÄTT I WORKSHOP 1

Brainstorming och SWOT-analys

SWOT-analys är idag ett relativt välbekant och beprövat verktyg där SWOT står för Strengths (styrkor), Weaknesses (svagheter), Opportunities (möjligheter) och Threats (hot). Vanligtvis bedöms de två första parametrarna som platsspecifika förutsättningar medan de två sistnämnda snarare utgör omvärldsförutsättningar. En SWOT-analys kan bidra till att skapa engagemang för att diskutera styrkor och svagheter för den plats där planeringen äger rum respektive hot och möjligheter i omvärlden.

I FoU-projektet Uthållig kommun (Ranhagen, 2011) finns flera goda exempel på hur SWOT-analys använts för att få igång breda processer bland medborgare och samhällsföreningar – men också bland tjänstemän och experter. Det finns också bra exempel på hur en analys av stads- och ortskaraktärer har lagt en bas för att göra en värdering av positiva och negativa aspekter enligt SWOT-modellen.

SWOT-analysen har genomförts med hjälp av färgkodade post-it lappar där olika färger har använts för att beskriva positiva respektive negativa egenskaper. En färg placeras på platser där indikatorn är en styrka/möjlighet och en annan färg där indikatorn utgör en svaghet/hot.

En kartbaserad SWOT har också genomförts genom att placera post-it lapparna på en stadskarta för en platsspecifik stadsanalys.

Klustring och prioritering mot nyckelfrågor

Materialet har därefter klustrats ihop till ett antal tematiska områden baserat på de framkomna resultat i varje grupp. Varje tematisk område har fått en sammanfattande rubrik. Varje deltagare har sedan valt ut de viktigaste tematiska områden för projektet genom att placera ut ett antal röda klistermarkörer på valda kategorier.

De tematiska områdena och dess prioritet har i följande rapport sammanställts per grupp och sammanslaget. Utifrån de viktigaste temana har nyckelfrågor och målformulering föreslagits inför nästa workshop.

Moment Workshop 1

SWOT Analys

(Ta några minuter för er själva – diskutera och utveckla i grupp)

SWOT Diagram

(minst) 3 lappar per person och fält

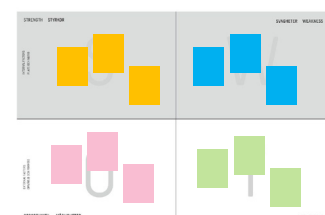
Färgkodade Post IT lappar, ta ett fält i taget

S = Styrkor (Nuläge och plats) ORANGE

W = Svagheter (Nuläge och plats) BLÅ

O = Möjligheter (Omvärd och framtid) ROSA

T = Hot (Omvärd och framtid) LJUSGRÖN

30 MINUTER

KARTBASERAD SWOT

(Ta några minuter för er själva – diskutera och utveckla i grupp)

SWOT

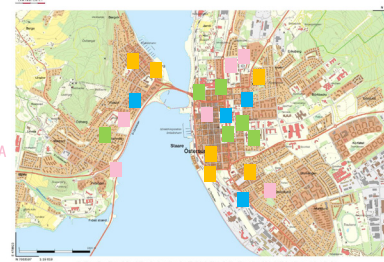
S = Styrkor (Nuläge och plats) ORANGE

W = Svagheter (Nuläge och plats) BLÅ

O = Möjligheter (Omvärd och framtid) ROSA

T = Hot (Omvärd och framtid) GRÖN

Rumslig och geografisk relation till styrkor svagheter möjligheter och hot

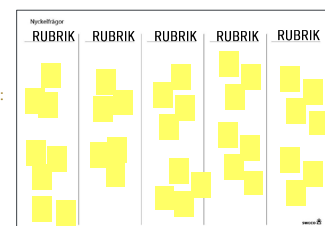
STRUKTURERAD BRAINSTORM NYCKELFRÅGOR

Metoden bygger på att man grafiskt visualiserar de problem/kvaliteter, nyckelfrågor eller idéer som en grupp formulerar

En nyckelfråga kan definieras som en viktig problem- eller frågeställning som behöver tacklas i det fortsatta planeringsarbetet för att:

- ta tillvara möjligheter i omvärlden och platskvaliteter hos platsen
- undanröja hot i omvärlden och brister hos platsen

FÖRDEFINIERE + FRIA
NYCKELFRÅGOR PER GRUPP – KLUSTRA
SÄTT RUBRIK OCH UNDERRUBRIKER
ANVÄND BRAINSTORM + SWOT

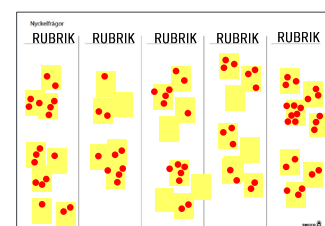
30 MINUTER INKL UPPHÄNGNING

PRIORITERING AV NYCKELFRÅGOR

Underlag för målformulering och prioritering

● 18 Pluttar var att fördela

Börja
Individuell och utveckla och diskutera i grupp

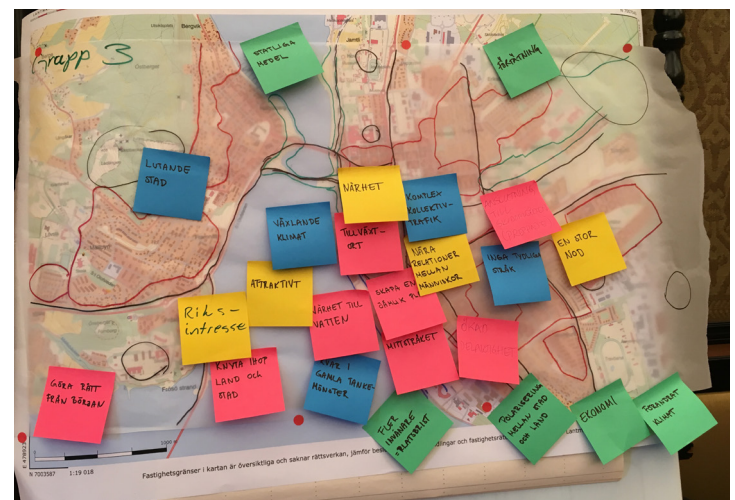

15 MINUTER INKL UPPHÄNGNING

PROGRAM WORKSHOP 1

09:00	VÄLKOMMEN INTRODUKTION Hälsa välkommen Projektledare projektet, tidplan etc
09:10	Planeringsuppgiften och anslaget Syfte med dagen WORKSHOP Program Processmetodik SymbioCity metodik Workshop arbete Gruppindelning
09:25	MOMENT 1 Analys Analys Introduktion
09:30	Utmaningar, omvärldsfaktorer, tendenser
09:40	SWOT Introduktion
09:45	SWOT Grupparbete /diskussion
10:15	Kaffe
10:30	Tätortsanalys introduktion
10:35	Tätortsanalys nuläge
11:05	Kartbaserad SWOT introduktion
11:10	Kartbaserad SWOT Grupparbete Upphängning
11:40	Lunch
12:40	Redovisning från grupperna
13:10	MOMENT 2 NYCKELFRÅGOR/ANSPRÅK Nyckelfrågor Introduktion Klustring
13:15	Nyckelfrågor/anspråk Grupparbete
13:45	Redovisning Nyckelfrågor
14:15	Prioritering Introduktion
14:20	Prioritering Individuellt inkl Kaffe
14:35	Diskussion/Reflektion
14:50	Avslutning och nästa steg
15:00	Slut

Moment 1: SWOT

FOTON FRÅN WORKSHOP 1 DEN 4/9 2019

Samverkan

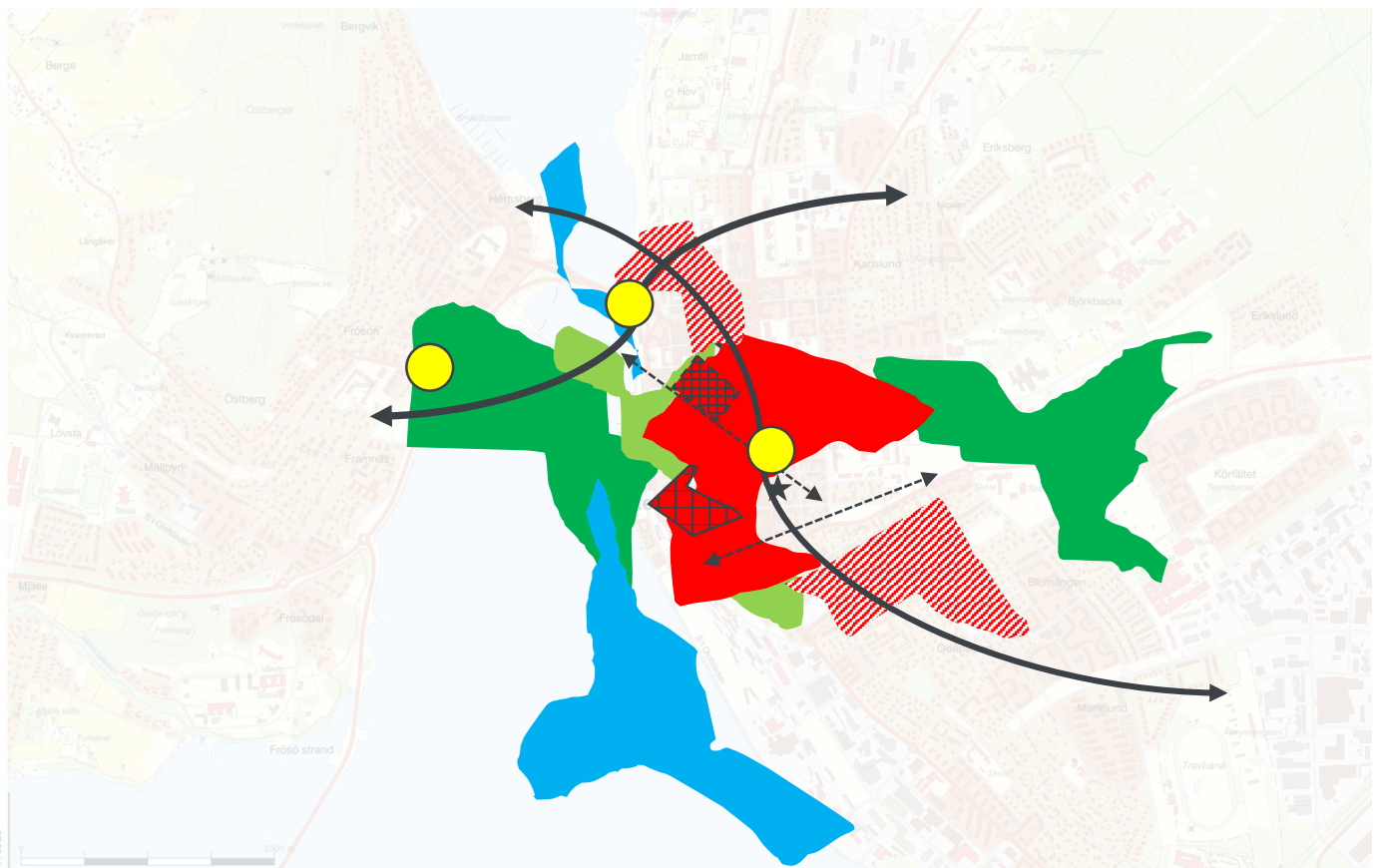
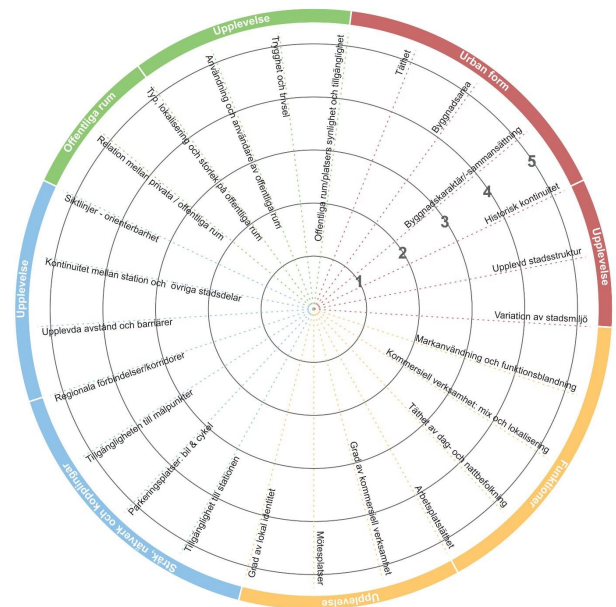

Det goda samtalet

UTGÅNGSRUNKT: NULÄGESANALYS TÄTORTSNIVÅ ÖSTERSUND

- **Bebyggelsetypologi och struktur**
Områden och gränser för kvartersstad
Områden och gränser för villastad
Tydliga gränser diffusa gränser
- ● **Grön- och Blåstruktur**
Tätortsnära natur
Park
Vattennära
- ↔ **Stråk, riktningar och kopplingar**
Viktiga stråk
Viktiga axlar och riktningar
Viktiga landmärken
- Markanvändning**
Stor funktionsblandning
Specialiserade områden/låg funktionsblandning
- **Målpunkter**
Viktiga målpunkter

Byggt och upplevd stadsmiljö i stationsnära områden
Värderas för indikatorer

SWOT Analys
(10 några minuter för er själva – diskutera och utveckla i grupp)

SWOT Diagram
(minut) 3 lappar per person och fält

Färgkodade Post-It lappar, 10 ett fält i laget

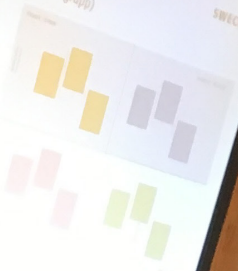
S = Styrkor (Nuläge och plats) **GRÖNA**

W = Svagheter (Nuläge och plats) **ROSA**

O = Möjligheter (Läroplan och kunskap) **BLA**

T = Hot (Läroplan och kunskap) **GRÖNA**

30 MINUTER

SWOT SAMMANSTÄLLNING

STYRKOR

Fungerande, väletablerad kollektivtrafik
 Vilja att samla funktioner
 Växande stad
 Korta avstånd i stadskärna
 Utrymme
 Mål och styrning mot hållbart resande - cykel m.m.
 Viljan
 Stadsutveckling pågår
 Hyfsat utbyggda strukturer för gång och cykeltrafik.
 Tillfälle
 Placering vid nuvarande bibliotek.
 Vänta på bussen på konsumtionsfri plats
 Knyta ihop trafikslag
 Geografiskt läge
 Centralt läge
 Stärker koppling
 Stad -> Land
 Positivt för 'puls' i centrum och näringsidkare.

MÖJLIGHETER

Nya mobilitetslösningar
 Inflyttning
 Ännu attraktivare
 - mer invånare
 Se helheten i resandet från start till slut. Attraktivare områden
 Hållbart resande
 Att växa på ett hållbart sätt
 Hållbarhet ligger i tiden
 Använda projektet till hävstång för fler åtgärder
 - parkering
 - MM (mobility management)
 - linjenät
 - bussprio etc.
 Bra för framtiden
 Skapa nya platser med hög kvalitet som lockar människor
 Bevarande
 Stärka Storgatan
 Öka rörelsen i stan
 Utvidga centrum
 Ekonomi, spara pengar på bra lösningar som ökar tryggheten
 Skapa ett robust centrum för resor
 Multifunktioner vid RC
 Locka många fler till hållbara transporter. Genom - smidigt, effektivt
 Modern stad

SVAGHETER

Provisorium
 Bevarandefrågor
 Varför parkering?
 Kan det inte vara på mindre central plats
 Resan börjar då jag går ut från mitt hem!
 Trygghet hela vägen
 Lågt flöde
 Tidspress
 Miljöer som inte är blandade gör platser otrygga.
 Framkomlighet och utrymme?
 - busskörfält?
 - prio signal
 Geografiskt läge
 Underhåll offentliga miljöer
 Barriärer i staden (jvg, vägar etc.)
 Långt från stationen
 Ovilja till förändring
 Regionfråga
 Bytesmöjlighet
 Buss <-> Tåg
 Upplevd otrygghet på vissa platser (ex dagen, busstorg)
 Kollektivtrafik ej attraktiv för alla idag
 Politiken - vågar

HOT

Mobility as a service
 Konservatism - Bil
 Ekonomi
 Klimatförändring/behov av anpassning
 Bevarande frågor
 Opionen
 Ekonomin - pengar att genomföra
 "Ryckig" planering, politiska skiften, nat, reg.
 Otryggare befolkning trots åtgärder som ökar trygghet.
 Omvärlden!
 Vi gör inte rätt från början
 Glesbyggd kontra stad
 Kan regiontrafikens
 målpunkter upprätthållas?
 Förändrar inte vårt resmönster om inte helheten finns
 Svag beredskap för större händelser
 Ekonomi

SWOT

STRENGTH STYRKOR

INTERNAL FACTORS
PLATS OCH NUTID

Fungerande, väletablerad kollektivtrafik	Vilja att samla funktioner	Växande stad	Korta avstånd i stadskärna
Utrymme	Mål och styrning mot hållbart resande - cykel m.m.	Viljan	Stadsutveckling pågår
Hyfsat utbyggda strukturer för gång och cykeltrafik.	Tillfälle	Placering vid nuvarande bibliotek. Vänta på bussen på konsumtionsfri plats	Knyt ihop trafikslag
Geografiskt läge	Centralt läge Stärker koppling Stad -> Land Positivt för "puls" i centrum och näringsidkare.		

SVAGHETER WEAKNESS

Provisorium	Bevarande frågor	Varför parkering? Kan det inte vara på mindre central plats	Resan börjar då jag går ut från mitt hem! Trygghet hela vägen
Lågt flöde	Tidspress	Miljöer som inte är blandade gör platser otrygga.	Framkomlighet och utrymme? - busskörfält? - prio signal
Geografiskt läge	Underhåll offentliga miljöer	Långt från stationen	Barriärer i staden (jvg. vägar etc.)
Ovilja till förändring	Regionfråga	Bytemöjlighet Buss <-> Tåg	Upplevd otrygghet på vissa platser (ex dagen, busstorg)
Kollektivtrafik ej attraktiv för alla idag		Politiken - vägar	

EXTERNAL FACTORS
OMVÄRD OCH FRAMTID

Nya mobilitetslösningar	Inflyttning	Ännu attraktivare - mer invånare	Se helheten i resandet från start till slut. Attraktiva områden
Hållbart resande	Att växa på ett hållbart sätt	Hållbarhet ligger i tiden	Använda projektet till hävstång för fler åtgärder - parkering - MM (mobility management) - linjenät - bussprio etc.
Bra för framtiden	Skapa nya platser med hög kvalitet som lockar människor	Stärka Storgatan Öka rörelsen i stan Utvidga centrum	Ekonomi, spara pengar på bra lösningar som ökar tryggheten
Bevarande	Multifunktioner vid RC	Locka många fler till hållbara transporter. Genom - smidigt, effektivt	Modern stad
Skapa ett robust centrum för resor			

Mobility as a service	Konservatism - Bil	Ekonomi	Klimatförändring/ behov av anpassning
Bevarande frågor	Opionen	Ekonomi - pengar att genomföra	"Ryckig" planering, politiska skiften, nat, reg.
Otryggare befolkning trots åtgärder som ökar trygghet. Omvärlden!	Vi gör inte rätt från början	Glesbyggd kontra stad	Kan regiontrafikens målpunkter upprätthållas?
Förändrar inte vårt resmönster om inte helheten finns	Svag beredskap för större händelser	Ekonomi	

OPPORTUNITY MÖJLIGHETER

HOT THREAT

KARTBASERAD SWOT

KLUSTERING OCH PRIORITERING

- (24)   **ATTRAKTIVITET**
  - Helhet
  - Framtid

- (36)   **POLITISK
LÅNGSIKTIGHET**
  - Samverkan
  - Målstyrning
  - Ekonomi
  - Mod

- (25)   **TRYGGHET**
  - Hela resan
  - Dörr till dörr

- (9)   **DIALOG**
  - Medborgare
  - Näringsliv

- (20)   **FRAMTID**
  - Ungdomar
  - Universitet

SWOT SAMMANSTÄLLNING

STYRKOR

Växande
Liten stad
Rutnätsstaden
Infrastruktur utbyggd cykel
En drivande kommun
Ungdomskort
Vacker stad
Unikitet
Topografin - Utblickar
Skog - stad - sjö - fjäll
MIUN = Studenter berikar staden
Centralort
Attraktiv
Turiststad
Event stad
Kompakt stad
Närheten
Hanterbarhet
storlek
75% förvärvsarbete
Max sum
Bostad - Arbete
Tydlig politisk inriktning
Tätortstrafiken har ökat med 20% = Folk vill åka buss
Mittbanan

MÖJLIGHETER

Autonoma färdmedel
Nya attraktiva bussar
Flera transportslag i samma tjänst
Ökad medvetenhet miljö
Förändrat resebeteende
Vi har gjort det förut
Garnisonsnedläggning ->
omställningsorganisation
Miljökraven
Digitalisering
Söder
Teknikutveckling
Möjlighet att utveckla kollektivtrafik att omfatta både buss, bil
och cykel

SVAGHETER

Nya busslinjer
Tiden
Topografin - Förflyttningsmöjligheter
Tillgänglighet
Infrastruktur
Ytan
Nuvarande infrastruktur
Det finns inte plats för nya bussgator
vägledning P-PL
Pengar
Kultur
Attityd från bil till kollektivt
Rutnätsstaden
Temporär lösning
Attityd till kollektivtrafik generellt
Parkering pendlare
Ekonomi
Cave-människor = inte förändringsbenägna

HOT

Befolkningsutveckling
Tiden!
Snabb urbanisering
Elbil?
Minskat kollektivt resande
Minskade i flöden genom butiksdöden
Handelstrend
Processen (överklagan etc)
Kontorisering ger tom stad efter fem
Elbil eller annat som
Hitta medel för kunna satsa på utveckling
Omod - Politiskt - Samverkande parter

SWOT

STRENGTH STYRKOR

INTERNAL FACTORS
PLATS OCH NUTID

Växande	Liten stad	Rutnätsstaden	Infrastruktur utbyggd cykel
En drivande kommun	Ungdomskort	Vacker stad Unikitet Topografin - Utblickar Skog - stad - sjö - fjäll	MIUN = Studenter berikar staden
Centralort	Attraktiv Turiststad Event stad	Kompakt stad	
Närheten	Hanterbarhet storlek	75% förvärvsarbete Max sum Bostad - Arbete	
Tydlig politisk inriktning	Tätortstrafiken har ökat med 20% = Folk vill åka buss	Mittbanan	

SVAGHETER WEAKNESS

Nya busslinjer	Tiden	Topografin - Förflyttningsmöjligheter Tillgänglighet
Infrastruktur	Ytan	Nuvarande infrastruktur Det finns inte plats för nya bussgator vägledning P-PL
Pengar	Kultur Attityd från bil till kollektivt	Rutnätsstaden
Temporär lösning	Attityd till kollektivtrafik generellt	Parkering pendlare
Ekonomi	Cave-människor = inte förändringsbenägna	

EXTERNAL FACTORS
OMVÄRD OCH FRAMTID

Autonoma färdmedel	Nya attraktiva bussar	Flera transportslag i samma tjänst
Ökad medvetenhet miljö	Förändrat resebeteende	Vi har gjort det förut Garnisonsnedläggning -> omställningsorganisation
Miljökraven	Digitalisering	Söder
Teknikutveckling	Möjlighet att utveckla kollektivtrafik att omfatta både buss, bil och cykel	

OPPORTUNITY MÖJLIGHETER

Befolkningsutveckling	Tiden!	Snabb urbanisering
Elbil?	Minskat kollektivt resande	Minskade i flöden genom butiksöden
Handelstrend	Processen (överklagan etc)	Kontorisering ger tom stad efter fem
Elbil eller annat som	Hitta medel för kunna satsa på utveckling	Omod - Politiskt - Samverkande parter

HOT THREAT

KARTBASERAD SWOT

KLUSTERING OCH PRIORITERING

- (23) **GEMENSAMT MOB/KONTRAKT MOT GEMENSAMT MÅL**
-Grannkommun
- (29) **VÄNDA KULTUREN - TILLGÄNGLIGHET**
Provisoriska resecentrumet jätteviktigt att det blir bra
- (2) **EKONOMI**
- (24) **KOMMUNIKATION - FÖRSTÅELSE FÖR PROJEKTET**
- (26) **BYGG VIDARE PÅ STADENS UNIKITET**
-Stadsbild
-Närhet
-Nya inslag

SWOT SAMMANSTÄLLNING

STYRKOR

Riksintresse
En stor nod
Attraktivt
Närhet "lätt" att gå och cykla inom staden
Närhet
Busstorgets läge i staden
Nära relationer mellan människor

SVAGHETER

Lutande stad
Komplex kollektivtrafik
Växlande klimat
Inga tydliga stråk
Kvar i gamla tankemönster

MÖJLIGHETER

Göra rätt från början
Knyta ihop land och stad
Närhet till vatten
Mittstråket
Tillväxtort
Skapa en jämlik plats
Ökad delaktighet
Anslutning till skidområden (Preppade)

HOT

Statliga medel
Polarisering mellan stad och land
Förtätning
Ekonomi
Fler invånare = platsbrist
Förändrat klimat

SWOT

STRENGTH STYRKOR

INTERNAL FACTORS
PLATS OCH NUTID

Riksintresse	En stor nod
Attraktivt	Närhet "lätt" att gå och cykla inom staden
Närhet	Busstorgets läge i staden
Nära relationer mellan människor	

SVAGHETER WEAKNESS

Lutande stad	Komplex kollektivtrafik
Växlande klimat	Inga tydliga stråk
Kvar i gamla tankemönster	

EXTERNAL FACTORS
OMVÄRLD OCH FRAMTID

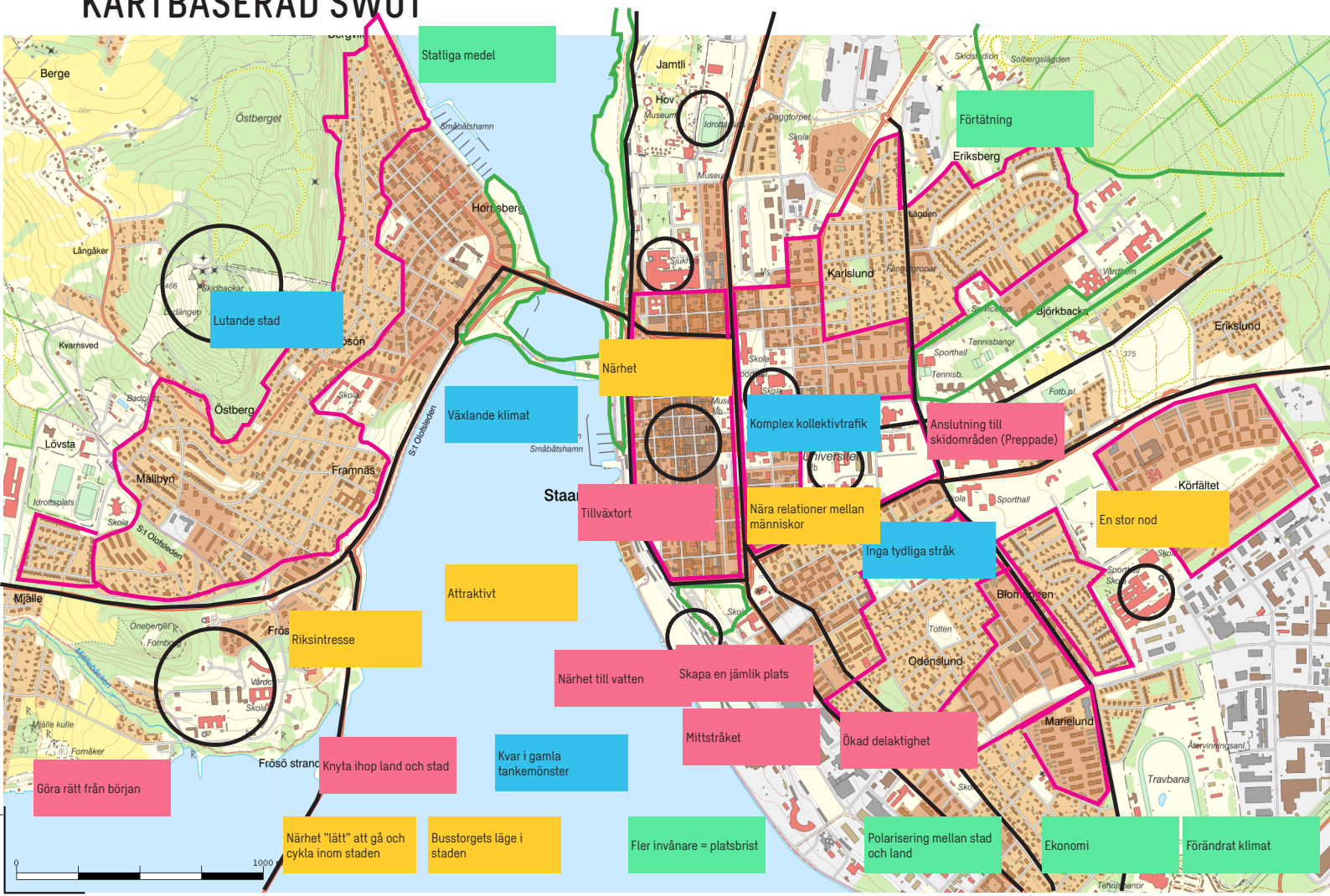
Göra rätt från början	Knyta ihop land och stad
Närhet till vatten	Mittstråket
Tillväxtort	Skapa en jämlik plats
Ökad delaktighet	Anslutning till skidområden (Preppade)

Statliga medel	Polarisering mellan stad och land
Förtätning	Ekonomi
Fler invånare = platsbrist	Förändrat klimat

OPPORTUNITY MÖJLIGHETER

HOT THREAT

KARTBASERAD SWOT

KLUSTERING OCH PRIORITERING

- (26) DIALOG - DELAKTIGHET MED GRUPPER SOM EJ KOMMER TILL TALS
- (1) TIDSASPEKTEN
- (0) EKONOMI
- (5) RESALTERNATIV
-Jämlikt
- (9) SOCIAL HÅLLBARHET
- (16) SAMVERKAN, MYNDIGHETER, BESLUT

...lämna beslut / lantmäterihandlingar och fastighetsrättslig karta/kartor. © Lantmäteriet

Koordinatsystem SWEREF 99 TM

SWOT SAMMANSTÄLLNING

STYRKOR

Det finns en stad i regionen
Förnybar energ
Vi har börjat förändra infrastrukturen genom cykel express-
vägar.
Vi har börjat ändra beteende

SVAGHETER

Det tar lång tid att åka buss
Starttider för skola och jobb. Alla börjar kl.8.00
Skol och förskola struktur
Bättre belysning
Få butiker
Svårt att ta sig genom stan på cykel
Fel cykelparkeringar

MÖJLIGHETER

Fritt buskort till barnen.
Barnen är mer rörliga i stan
Elbuss inomhus
Inbjudande cykelgarage
Grönt MIUN område
Barn och ungdomars perspektiv
Snabbuss mellan Lit/stn
Tillbaka med hyrcykel
Mindre än 5 km för 75% mellan jobb och bostad
Pocket parks
Cross...
Obemannad butik för mat skulle kunna få centrum att blomma
upp

HOT

Fritt buskort till barnen:
-Trångt på bussar
-Barnen rör sig mindre mm.
Kriminalitet ökar med ökad rörlighet, dvs den riskerar att öka.

SWOT

STRENGTH STYRKOR

INTERNAL FACTORS
PLATS OCH NUTID

- Det finns en stad i regionen
- Vi har börjat förändra infrastrukturen genom cykel expressvägar. Vi har börjat ändra beteende
- Förnybar energi

SVAGHETER WEAKNESS

- Det tar lång tid att åka buss
- Bättre belysning
- Starttider för skola och jobb. Alla börjar kl.8.00
- Få butiker
- Skol och förskola struktur
- Svårt att ta sig genom stan på cykel
- Fel cykelparkeringar

EXTERNAL FACTORS
OMVÄRD OCH FRAMTID

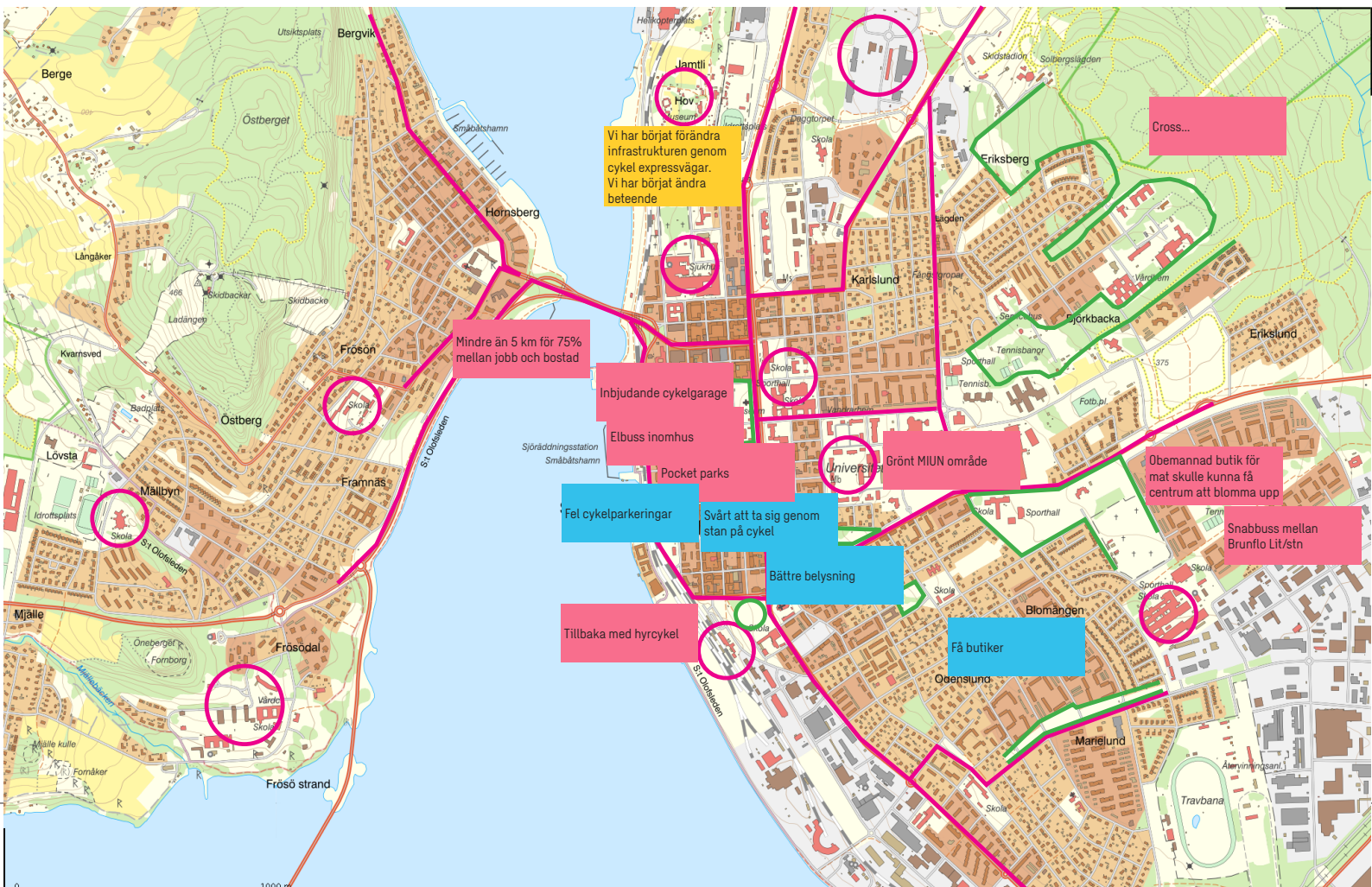
- Fritt busskort till barnen. Barnen är mer rörliga i stan
- Elbuss inomhus
- Inbudande cykelgarage
- Grönt MIUN område
- Barn och ungdomars perspektiv
- Snabbuss mellan Lit/stn
- Tillbaka med hyrcykel
- Mindre än 5 km för 75% mellan jobb och bostad
- Pocket parks
- Cross...
- Obemannad butik för mat skulle kunna få centrum att blomma upp

- Fritt busskort till barnen. -Trångt på bussar -Barnen rör sig mindre mm.
- Kriminalitet ökar med ökad rörlighet, dvs den riskerar att öka.

OPPORTUNITY MÖJLIGHETER

HOT THREAT

KARTBASERAD SWOT

KLUSTERING OCH PRIORITERING

- (28)
  - DEMOKRATI
  - MEDBORGARDIALOG
(medbestämmande)
  - SAMSYN
  - SOCIAL HÅLLBARHET

- (36)
  - TILLGÄNGLIGHET
  - RESEPLANERING:
System, appar som möjliggör hela resan, ökad
användning av aktiva transporter

- (18)
  - BETEENDEN
  - MEDVETENHET KRISBEREDSKAP
  - LÄTT ATT GÖRA RÄTT
  - IDENTITET, STOLTHET, KRAFT

- (16)
  - KLIMAT/HÅLLBARHET
  - FOSSILFRIA HÅLLBARA FORDON & BRÄNSLEN

- (16)
  - EKONOMI
  - SAMHÄLLSEKONOMISK LÖNSAMHET
  - HÄLSO KOSTNAD
  - SKADEGÖRELSEKOSTNAD

SWOT SAMMANSTÄLLNING

STYRKOR

Få investeringar som styr framtiden
Gott och nära samarbete mellan aktörer
Centralt läge i länet
Bra tillgång på grönska, natur, parker
Skalan är hanterbar
Erkänt omtyckt stadskärna
Resenav för lokalt och regionalt resande
Etablerat länscentrum
Komprimerat stadscentrum

SVAGHETER

Väder
Ekonomi
Långa processer
Resecentrum för en typ av resande
Saknas rutiner och ekonomisk värderingsmodell för kompen-
sation av grönyte förlust
Brist på grönska inom rutnätet och söder
Otrygga platser för resande
Trafikflöde

MÖJLIGHETER

Livsstil
Utrymme för förändring
Intressanta medborgare
Skapa nya resandebeteenden
Möjlighet till flöde för människor
samordna olika transportsätt
Förändra transportsätt
Bättre omhändertagande av ytor och områden
vård-skötsel
Nyvvunnen framtidstro
Klimatanpassning
Skapa goda platser för människor mha befintliga och skapade
gröna miljöer

HOT

Trafik begränsar människor
Trafikupphandlingar
Grönska reduceras till korridorer eller öar
Trygghet kontra tillgänglighet
Invanda beteenden
Minskat resande
Extern handel
(Storlien, inte Lilllänge)

KLUSTERING OCH PRIORITERING

- (1) **BETEENDE**
Hönan eller ägget spelar ingen roll
Medborgarna ska påverkas
- (34) **POLITISKT LÅNGSIKTIG SAMSYN**
Medborgarna väljer
- (8) **EKONOMI**
- (8) **PARALLELL PROCESS FRÅN FLERA HÅLL**
GRÄSROT <-> MYNDIGHET
Den stora massans vardag avgörande
Pedagogiken, Förankringen, Demokrati
- (17) **ÖSTERSUND SOM VARUMÄRKE -> ÄKTHET**
Lockar nya (inflyttare), +positivt för befintliga
(medborgare)

SWOT SAMMANSTÄLLNING

STYRKOR

Förändringsbenägen
 Grundlig Infrastruktur på plats
 Målen är satta
 Centrum i ett omland regionen
 Ambitioner att vara en attraktiv stad
 Järnväg och vägar genom staden
 Koncentrerat centrum
 Bra samarbete Region - Stad
 "Kompakt" stadsyta idag att jobba vidare på
 Östersund är en mötesplats och porten till fjäll/natur
 Målen är satta
 "compact living" i vardagen för många Östersundare
 Naturlig knutpunkt: E14/E45, Inlandsbanan/Mittbanan, Flygplats

SVAGHETER

Bilvana/-"Beroende"
 Militära områden för centrala
 Befolkningsglost gör oss resurssvaga
 Tillgänglighet i ett nationellt/internationellt perspektiv (trafik-
 utbud/restider)
 Regional "bilkultur"
 Dåligt med pendlarparkering vid infarterna
 Långt att nå ytterkanterna av kommunen/länet
 Stora avstånd kring "stan"
 Vatten/Ö

MÖJLIGHETER

Hur betala för kollektivtrafik - "Gratis?"
 Nya regerings utredningar gällande kollektivtrafik
 Potentiell dragare, om vi får till hållbart resande
 Ta fram en gångstrategi
 Ungdomar - tänker inte lika
 Teknikutveckling -> Fossilfritt
 Skapa en kreativ och trygg stad
 Befintliga strukturer att titta vidare på. Typ inlandsbanan
 Alla trafikslag passerar
 Nyckelfaktor för att nå klimatmålen
 Nudging av ungdomar
 Attraktiv och användbar kollektivtrafik

HOT

Större städer har "mer muskler"
 Snabb teknikutveckling
 "Flykten från stadskärnan"
 Hot trängsel
 Bilismen fossilbränslefritt
 Avstånd till andra städer
 Många statliga jobb
 Utflyttning
 Barriärer: Vatten, Järnväg
 Långa avstånd
 Invanda beteenden

SWOT

STRENGTH STYRKOR

INTERNAL FACTORS
PLATS OCH NUTID

Förändringsbenägen	Grundlig Infrastruktur på plats	Målen är satta
Centrum i ett omland regionen Ambitioner att vara en attraktiv stad Järnväg och vägar genom staden Koncentrerat centrum	Bra samarbete Region - Stad	"compact living" i vardagen för många Östersundare
"Kompakt" stadsyta idag att jobba vidare på	Naturlig knutpunkt E14/E45 Inlandsbanan/ Mittbanan Flygplats	
Östersund är en mötesplats och porten till fjäll/natur		

SVAGHETER WEAKNESS

Bilvana/-"Beroende"	Militära områden för centrala	Befolkningsglost gör oss resurssvaga
Tillgänglighet i ett nationellt/internationellt perspektiv (trafikutbud/restider)	Regional "bilkultur"	Dåligt med pendlarparkering vid infarterna
Långt att nå ytterkanterna av kommunen/länet	Stora avstånd kring "stan"	
	Vatten/Ö	

EXTERNAL FACTORS
OMVÄRD OCH FRAMTID

Hur betala för kollektivtrafik "Gratis?"	Nya regerings utredningar gällande kollektivtrafik	Potentiell dragare, om vi får till hållbart resande	Ta fram en gångstrategi
Ungdomar - tänker inte lika	Teknikutveckling -> Fossilfritt	Skapa en kreativ och trygg stad	Befintliga strukturer att titta vidare på. Typ inlandsbanan
Alla trafikslag passerar	Nyckelfaktor för att nå klimatmålen	Nudging av ungdomar	
Attraktiv och användbar kollektivtrafik			

Större städer har "mer muskler"	Hot trängsel Bilismen fossilbränslefrött Avstånd till andra städer	Uttflyttning
Snabb teknikutveckling	Många statliga jobb	Barriärer - Vatten - Järnväg Långa avstånd
"Flykten från stadskärnan"		Invanda beteenden

OPPORTUNITY MÖJLIGHETER

HOT THREAT

KARTBASERAD SWOT

KLUSTERING OCH PRIORITERING

- (48) HÅLL FAST VID VISIONEN -
LÅNGSIKTIGHET
- (28) NUDGING, RESANDE KULTUR
- (11) STADSUTVECKLING ♥ SUBGRUPPER
Hålla örat mot marken
- (12) INVESTERINGSPRIORITERING -
FUNKTION ISF. INVESTERING
- (22) HELA RESAN DÖRR TILL DÖRR

SAMMANSLAGNING ALLA GRUPPER

ÖVERGRIPANDE ANALYS FRÅN WORKSHOP 1

- Delaktighetsprocesser är en framgångsfaktor, involvera och förankra
- Skapa och förankra en långsiktig vision som står över tid och mandatperioder
- Rutnätsstaden är en bra struktur med god anpassningsbarhet
- Nyttja kraften av närhet, det är korta avstånd, skapa noder och kontinuerliga stråk
- Hållbart resande handlar om hela resandekedjan och dess attraktivitet och komfort
- Lyssna till subgruppernas tankar och behov
- Provisoriet är en del av förflyttningen mot ett mer hållbart resande är viktigt att det blir en hävstång för ändrat beteenden, lätt att göra rätt.
- Satsa på ny innovativ teknik i en robust struktur, mobilitet och micro-mobilitet, skapa flexibilitet och förändringsförmåga
- Mobilitet och stadsplaneringen behöver gå hand i hand
- Värna den unika kulturen och Östersund i planeringen. Hållbart resande i Östersund innebär kanske inte samma sak som lösningar i stora städer. Attraktivitet, kultur mm
- Resecentrum kan vara en serie av funktioner i staden som organiseras på ett attraktivt, begripligt och tillgängligt sätt

ÅTERKOMMANDE ORD FRÅN WORKSHOP 1

Attraktivitet

DIALOG

Framtid

KLIMAT

Beteende

Hela-resan

VISION

TILLGÄNLIGHET

Medborgare

POLITISK LÅNGSIKTIGHET

Trygghet

SAMVERKAN

RESANDEKULTUR

Social hållbarhet

Myndighet

LÅNGSIKTIGHET

Staden Östersund

Kommunikation

SAMMANSTÄLLNING AV UTMANINGAR/NYCKELFRÅGOR ALLA GRUPPER

Prioritet	Kluster
48	Håll fast vid visionen - långsiktighet
36	-Tillgänglighet -Reseplanering: System, appar som möjliggör hela resan, ökad användning av aktiva transporter
36	Politisk långsiktighet -Samverkan -Målstyrning -Ekonomi -Mod
34	Politiskt långsiktig samsyn Medborgarna väljer
29	Vända kulturen - tillgänglighet Provisoriska resecentrumet jätteviktigt att det blir bra
28	Nudging, resande kultur
28	-Demokrati -Medborgardialog (medbestämmande) -Samsyn -Social hållbarhet
26	Dialog - Delaktighet med grupper som ej kommer till tals
26	Bygg vidare på stadens unikit -Stadsbild -Närhet -Nya inslag
25	Trygghet -Hela resan -Dörr till dörr
24	Attraktivitet -Helhet -Framtid
24	Kommunikation - Förståelse för projektet
23	Gemensamt mob/kontrakt mot gemensamt mål -Grannkommun
22	Hela resan dörr till dörr
20	Framtid -Ungdomar -Universitet

18	-Beteenden -Medvetenhet krisberedskap -Lätt att göra rätt -Identitet, stolthet, kraft
17	Östersund som varumärke -> Äkthet Lockar nya (inflyttare), +positivt för befintliga (medborgare)
16	-Klimat/Hållbarhet -Fossilfria hållbara fordon & bränslen
16	-Ekonomi -Samhällsekonomisk lönsamhet -Hälsa kostnad -Skadegörelsekostnad
16	Samverkan, myndigheter, beslut
9	Dialog -Medborgare -Näringsliv
9	Social hållbarhet
8	Ekonomi
8	Parallell process från flera håll gräsrot <=> myndighet Den stora massans vardag avgörande Pedagogiken, Förankringen, Demokrati
5	Resalternativ -Jämlikt
2	Ekonomi
1	Tidsaspekten
1	Beteende Hönan eller ägget spelar ingen roll Medborgarna ska påverkas
0	Ekonomi

SYNTES OCH FÖRSLAG INFÖR WORKSHOP 2

Av workshop 1 framgår att nyckelfrågor som berör politisk långsiktighet, robust och förankrad vision, vilja och mod samt beteendeförändringar är mycket högt viktade. Dessa nyckelfrågor härrör förmåga av långsiktighet, institutionell- och organisatorisk kapacitet samt process, delaktighet och demokratiska frågor. En god hantering av dessa Nyckelfrågor är således identifierade som kritisk framgångsfaktorer. Vår erfarenhet att stödja säkringen av dessa frågor är att skapa god kunskap om:

- Förstå nuläget genom grundad analys för projektets materia och förutsättningar
- Skapa tydliga och konkretiserade mål relaterat till övergripande mål
- Skapa relevanta mål som går att styra mot och utvärdera och mäta
- Arbeta med scenarier, eftersträfvansvärda ytterligheter - konkretisera målen i rumslig form för att synliggöra möjligheter och problem
- Åskådliggör en rumslig vision, utvärdera scenarierna och skapa riktning för en långsiktig framtidsbild
- Backcasting Förankra genom och skapa gemensam färdplan, strategi

De tre workshoparna lotsar igenom ett första varv av ovanstående processteg och ger förhoppningsvis en verktygslåda för projektet att skapa förankring, långsiktighet och legitimitet.

Då workshop 1 kan upplevas som yvig och många frågors och förväntningars forum kommer workshop 2 hjälpa oss att konkretisera och utforska dessa i en rumslig form. Vi kommer bryta ner det till olika rumsliga scenarier som utforskar stadsform, och stadens innehåll i relation till mobilitet och framtidens hållbara transporter. Med andra ord utforska olika alternativ och med stöd av workshop 1 resultat och utvärdera dessa alternativ. Från en övergripande abstrakt helhetsnivå till en konkret nivå på tätortsnivå kopplat till hållbara transporter.

Flera Nyckelfrågor från workshop 1 är också rumsliga och berör våra livsvillkor i vardagen. Ungdomarnas situation, stad och land i samspel, stadens funktioner, hela resan, kulturnärvaro, stadsrumskvalitet, närhet och tillgänglighet, innovation, beteendefrågor och våra globala miljömål och utmaningar. Alla dessa har en rumslig fysisk dimension i hur vi planerar och bygger vårt samhälle och prioriteringar för framtiden. Östersund har tydligt formulerat framsynta strategier inom de tre hållbarhetsfälten och projektets konkreta målformuleringarna och scenarierna tar sin utgångspunkt i Östersunds strategier:

Klimatneutral kommun – ex. Fossilbränslefri och energieffektiv kommun 2030

Näringsliv som växer – Innovationsmiljöer och utbyte

Utveckla Infrastrukturen – Regional tillväxt och internationell samarbete

Attraktivt Östersund genom valmöjlighet – Samspel stad och land

En slutsats inför workshop 2 blir därför att dessa Strategier behöver återspeglas i ScenariomatriSENS axlar och utforskas workshop 2. Utgångspunkt är stadsform och innehåll relation till hållbara transportsätt.

FÖRSLAG TILL FORMULERING AV AGGREGERADE NYCKELFRÅGOR

7 stycken Nyckelfrågor

1) Hur möter vi framtida behov?

Förändringar i livsstil, trender, demografi, miljö och klimat
ekologisk-, social-, ekonomisk hållbarhet

2) Hur skapar vi attraktivitet och en robust utformning för det vardagsnära och flexibla?

Bakgrund, behov, beteendepåverkande och anpassningsbart
ekologisk-, social-, ekonomisk hållbarhet

3) Hur skapar vi mötesplats/mötesplatser för alla?

Unikt, identitet, stolthet, olika åldrar, kön, bakgrund och behov
social och ekonomisk hållbarhet

4) Hur skapar vi en tydlig, förankrad vision och målbild?

Legitimitet, genomförbarhet och långsiktighet
social-, ekonomisk hållbarhet

5) Hur skapar vi delaktighet och medborgarförankring?

Legitimitet, dialogprocesser, kommunikation
social- ekonomisk hållbarhet

6) Hur skapar vi starka kopplingar och tillgänglighet till hela staden, omlandet och omvärlden ?

Orienterbarhet, tillgängligt, enkelt, barriärer, kopplingar, länka, platser och funktioner
social-, ekonomisk hållbarhet

7) Hur skapar vi en ekonomiskt förankrad genomförbarhet på kort och lång sikt ?

genomförande strategi, förvaltningsmedel, aktörsroller, strategisk planering, utvecklingsplanering
ekologisk-, social-, ekonomisk hållbarhet

En nyckelfråga kan definieras som en viktig problem- eller frågeställning som behöver tacklas i det fortsatta planeringsarbetet för att :

- ta tillvara möjligheter i omvärlden och platskvaliteter hos platsen
- undanröja hot i omvärlden och brister hos platsen

FÖRSLAG TILL MÅL FÖR UTVÄRDERING UNDER WORKSHOP 2

Förslag till projektets övergripande processmål:

- Projekt Stadutveckling för hållbart resande Östersund är tydligt, förankrat och baseras på en gemensam vision
- Projekt Stadutveckling för hållbart resande Östersund engagerar alla och sörja för god delaktighet genom en god dialog med medborgare, politik och intressenter.

Förslag till rumsliga mål baserat på nyckelfrågor och Östersunds strategier:

- Projekt Stadutveckling för hållbart resande Östersund ska genom sitt framtids- och omvärldsperspektiv skapa flexibilitet och robusthet som väl möter framtidens behov.
- Projekt Stadutveckling för hållbart resande Östersund ska möjliggöra en mångfald av platser och funktioner som stimulerar till mänskliga möten, attraktivitet och trygghet.
- Projekt Stadutveckling för hållbart resande Östersund ska utgå från Östersunds unikit och nyttja styrkan av närhet och relationen mellan stad och land.
- Projekt Stadutveckling för hållbart resande Östersund ska genom sin utformning skapa kvaliteter och enkelhet i vardagen som bidrar till bidra till ökad folkhälsa och kraftigt minskad klimatpåverkan.
- Projekt Stadutveckling för hållbart resande Östersund ska ha god tillgänglighet till stadens funktioner och omvärld genom goda kopplingar, god orienterbarhet och attraktiva stråk och platser.
- Projekt Stadutveckling för hållbart resande Östersund ska bidra med funktioner, identitet, attraktivitet och innovation i regionen och vara modigt att utforska nya möjligheter
- Projekt Stadutveckling för hållbart resande Östersund skapa förändring och bilda urskiljbara delar som möjliggör en klok genomförandestrategi på kort-medellång-och lång sikt.

Litteraturlista

Samhällsplanering med miljömål i Sverige (Boverket)

http://www.boverket.se/Global/Webbokhandel/Dokument/2000/smahallsplanering_med_miljomal_i_sverige.pdf

Fysisk planering för ett hållbart samhälle, etapp 1 (LTU)

http://pure.ltu.se/portal/files/2144007/ER2006_19w.pdf

Fysisk planering för ett hållbart samhälle, etapp 2 (KTH)

http://www.kth.se/polopoly_fs/1.132621!/Menu/general/column-content/attachment/Rapport_uth_kommun_KTH.pdf

The SymbioCity approach (SIDA)

http://www.sida.se/Global/About%20Sida/Så%20arbetar%20vi/SymbioCity_Approach_eng_100818_low.pdf

The SymbioCity Approach (SKL International)

[http://www.symbiocity.org/PublicDownloads/The%20SymbioCity%20Approach/SCA%20full%20version%20\(6,1%20Mb\).pdf](http://www.symbiocity.org/PublicDownloads/The%20SymbioCity%20Approach/SCA%20full%20version%20(6,1%20Mb).pdf)

Fyra stora och tjugo små steg (Energimyndigheten)

<http://webbshop.cm.se/System/TemplateView.aspx?p=Energimyndigheten&view=default&id=59b-57444f9624c66b2f2a78e87568309>

Femton hinder för hållbar stadsutveckling (Delegationen för hållbara städer)

<http://www.hallbarastader.gov.se/Bazment/hallbarastader/sv/delegationsrapportregering.aspx>

Ställ om nu! (Delegationen för hållbara städer)

<http://www.hallbarastader.gov.se/bazment/hallbarastader/sv/aktuellt/omstallnngnu.aspx>

